

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

ПЕДІАТРИЧНА ОСВІТА ПОВИННА ВІДПОВІДАТИ ВИКЛИКАМ ЧАСУ

*Волосовець О. П., Кривопустов С. П., Кузьменко А. Я., Логінова І. О.,
Хоменко В. Є., Мозирська О. В., Ємець О. В.*

*Міністерство охорони здоров'я України,
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця*

Вступ. Шлях до отримання гарантованої якісної медичної допомоги дітям в Україні лежить в тому числі і через реформування системи підготовки дитячих лікарів. Її модернізація на засадах міжнародних стандартів та відповідно до викликів часу і потреб системи охорони здоров'я країни (впровадження інноваційних технологій, проблемно-орієнтоване навчання, навички роботи у команді) повинна у найближчій перспективі сформувати у процесі додипломної та післядипломної освіти нові професійні компетентності майбутнього дитячого лікаря.

Основна частина. Основним викликом на якій має повинна відповісти медична освіта є триваюче зростання захворюваності та поширеності хвороб дитячого віку і, відповідно, зростання потреби дитячого населення у якісній медичній допомозі. Так, протягом останніх двадцяти років в Україні звертає на себе увагу найвищий темп приросту захворюваності дітей новоутвореннями (+163,3%), хворобами сечової системи (+116,3%), хворобами кістково-м'язової системи (+90,0%), хворобами кровообігу (+78,4%), хворобами ендокринної системи (+56,6%), хворобами вуха та соскоподібного відростка (+52,2%), хворобами органів дихання (+47,4%), уродженими аномаліями,

деформаціями та хромосомні аномаліями (+44,35%). Найвищий приріст захворюваності дітей відмічається у областях, які зазнали найбільшого радіаційного забруднення внаслідок аварії на ЧАЕС.

Зазначу, що з 9 областей, які мають на своїх територіях зони радіоекологічного контролю, тільки Київська, Вінницька та Сумська мають заклади вищої освіти, що готують лікарів-педіатрів, що покладає на них особливі завдання щодо якісного кадрового забезпечення педіатричної здоров'яохорони.

Відповідно до змін у структурі захворюваності дитячого населення необхідно змінити діючі навчальні плани та програми підготовки як дитячих лікарів, так і лікарів загальної практики – сімейних лікарів, які у майбутньому обслуговуватимуть дитяче населення.

Зміни у навчальному процесі у закладах вищої освіти та закладах післядипломної освіти передусім повинні торкнутись системи викладання через збільшення обсягу викладання таких розділів як: дитяча пульмонологія, дитяча онкологія, медична генетика, дитяча ендокринологія, дитяча урологія, дитяча оториноларингологія та дитяча кардіоревматологія.

МУЛЬТИЛІНГВАЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Волянська А. Г., Лавриненко Г. Л., Пермінова Т. І., Каштальян Н. М.

Одеський національний медичний університет

Вступ. Глобалізація й інтенсивний розвиток міжнародного освітнього простору зумовлюють кардинальні зміни у сфері вищої освіти. Суспільні потреби України у професійній підготовці фахівців, адаптованих до міжнародного ринку праці, здатних спілкуватися з представниками різних культур, на основі полікультурного мислення вирішувати проблеми, які виходять за межі національних інтересів, передбачають інтернаціоналізацію освіти на всіх рівнях. Одним із завдань Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 визначено формування нового громадянина України і світу [1]. Виникає необхідність формування у майбутніх фахівців інтеркультурної компетентності, самосвідомості і толерантності [2, 3]. Для успішної інтеграції до єдиного культурного простору необхідні спеціалісти, які володіють окрім професійних знань однією або декількома іноземними мовами.

Мобільність студентів, викладачів, молодих вчених є одним з важливих елементів освіти і науки.

Співіснування різних культур виступає як компонент вищої освіти, одне з базових складових професійної підготовки майбутніх фахівців, у зв'язку із збільшенням частки іноземних студентів у вищих медичних навчальних закладах України. Наповнення ВМНЗ України іноземними громадянами становить 9,0–38,5 % від загальної кількості студентів [1]. Незважаючи на досить тривалий період перебування в Україні, про проблеми спілкування зазначають близько третини іноземних студентів. Це може свід-

чити про недостатню готовність нашої спільноти до сприйняття іноземної культури і відсутність можливості міжособистісного спілкування у зв'язку з недостатнім знанням іноземної мови, що у свою чергу поглиблює складнощі соціалізації студентів – іноземців.

Мультилінгвальність є одним із найважливіших інструментаріїв у практичній діяльності лікаря та науковця [4, 5]. Здатність приймати участь у дискусії, формувати та відстоювати свою точку зору з використанням сучасної міжнародної медичної термінології сприяє підвищенню комунікативних навичок майбутніх лікарів.

Основна частина. На кафедрі акушерства та гінекології № 1 протягом 2017–2018 учбового року відбулось декілька засідань «Discussion Club». Було запропоновано дискусії англійською мовою за акушерсько-гінекологічною тематикою для вітчизняних та іноземних студентів. Керівництвом університету та кафедрами акушерства та гінекології № 1 та судової медицини були створені всі умови для комфортного спілкування та обміну думками. Під час обговорення кожен студент на рівні із викладачами мав змогу виказати свою точку зору перед аудиторією. Студенти 4 курсу міжнародного та медичного факультетів, а також члени студентського наукового товариства кафедри мали можливість анонімно задати питання, що їх турбують та викликають зацікавленість. Бурхливе обговорення викликали питання стосовно роботи з жертвами насильства, захисту при випадковому половому контакті.

Запитання «що приносить лікарю щастя?» викликало жвавий обмін думками з викладачами кафедри та сподобався всім учасникам дискусії.

Надана можливість вільного спілкування із проблемних питань отримала дуже схвальні відгуки студентської спільноти та відкрила нові горизонти для наступних засідань.

Висновок. Оволодіння (вивчення, опанування) іноземними мовами на рівні вільного спілкування займає провідну позицію у стратегії інтеграції українських студентів-медиків та молодих вчених в міжнародну наукову спільноту. Здатність приймати участь у дискусії, формулювати та відстоювати власну точку зору з використанням сучасної міжнародної медичної термінології сприяє підвищенню комунікативних навичок у майбутніх лікарів.

Література

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 р.р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

2. Гусева П. Т. Иностранный язык как средство выработки социальной интеркультурной компетентности личности / П. Т. Гусева // Мова і культура : Серія «Філологія» / Ін-т міжнар. відносин Київського ун-ту ім. Т. Шевченка, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, Фонд культури і мистецтв «Парад Планет». – Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2000. – Вип. 1. – С. 229–231.

3. Сидоренко Т. В. Розвиток інтеркультурної педагогіки у Німеччині Т. В. Сидоренко // Проблеми освіти. – 2012. – № 70 (Ч. 2). – С. 145–149.

4. Dewaele J. Multilingualism, Empathy, and Multicompetence / J. Dewaele, L. Wei // International Journal of Multilingualism. – 2012. – Р. 1–15.

5. Wilton A. Multilingualism and foreign language learning / A. Wilton // Handbook of Foreign Language Communication and Learning, K. Knapp & B. Seidlhofer (eds). – Berlin: Mouton de Gruyter, 2009. – Р. 45–78.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Воробець З. Д., Чупашко О. Я., Кушинська М. Є.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Вступ. Упродовж існування кафедри медичної біології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, а це майже столітня історія, її очолювали видатні вчені, а здобутки наукових шкіл, створених ними, стали вагомим внеском у розвиток не лише української, а й світової медико-біологічної науки.

Основна частина. Науково-педагогічним колективом працівників кафедри медичної біології, паразитології та генетики Львівського національного університету ім. Данила Галицького, яка у 2020 році буде відзначати своє 100-річчя, проведено комплексне ретроспективне дослідження архівних матеріалів стосовно етапів становлення кафедри, її наукових спрямувань упродовж періоду від створення до теперішнього часу.

Організатором і першим завідувачем кафедри медичної біології, що була заснована у 1920 році був видатний біолог, паразитолог, мікробіолог, імунолог, професор Рудольф Вейгль, який очолював її до 1944 р. Рудольф Вейгль створив першу у світі ефективну вакцину від висипного тифу. На основі аналізу його наукових розробок і створеної ним потужної наукової школи були проведені перспективні дослідження в різних галузях медико-біологічної науки [1, 2]. У 1946 році кафедру медичної біології очолив професор Єфімов Михайло Іванович і працював на цій посаді до 1948 року [3]. Колектив кафедри того часу налічував 7 осіб (1 професор, 2 доценти, 2 асистенти, 2 лаборанти). У період завідування М.І. Єфімова кафедрою біології у Львівському медінституті співробітники кафедри відійшли від проблеми висипного тифу і зайнялись проблемою регенерації органів і тканин. За час роботи у медичному інституті М. Єфімов опублікував 14 наукових праць, зокрема, «Роль шкіри в процесі регенерації органа...», «Чи можна змінити шляхи розвитку клітин молодого blastому при перенесенні її на іншу ампутаційну рану поверхню» тощо. Навіть невеликий перелік публікацій М. Єфімова свідчить про наукову інтуїцію, бо важко пере-

оцінити важливість та актуальність проблеми регенерації органів. Адже сутність будь-якого патологічного процесу полягає в ушкодженні структур організму. Знання механізмів регуляції регенерації дозволить відновлювати структурні елементи, впливаючи на різні ланки регуляторного процесу. Проте, професор Єфімов працював на кафедрі лише два роки. Складна політична ситуація повоєнних років, панування лисенківщини стали реальною причиною його звільнення з посади завідувача кафедри (звинувачення, пов'язані з викладанням курсу генетики), і Михайло Єфімов, боячись арешту, залишив Україну і виїхав до Середньої Азії. Подальша доля його невідома...

Висновки. Комплексне ретроспективне медико-історичне дослідження дозволило відновити багатогранне історичне минуле кафедри медичної біології, яку свого часу очолювали вчені, що зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної і світової медико-біологічної науки. Їх наукові ідеї відкрили перспективу подальшого розвитку епідеміології, імунології, медичної бактеріології, клінічної патології, клінічної та лабораторної діагностики, трансплантології.

Література

1. Воробець З. Д. Окремі сторінки історії медичної біології у Львівському національному університеті ім. Данила Галицького/ З. Д. Воробець, М. Є. Кушинська, О. Я. Чупашко // Медична освіта. – 2017. – № 4. – С. 107–111.

2. Середа О.М. Кафедра медичної біології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: історичні та наукові аспекти розвитку / О. М. Середа, О. Я. Чупашко, З. Д. Воробець // Медична освіта. – 2009. – № 3. – С. 57 – 60.

3. Середа О. М. Професор Рудольф Вейгль і його внесок у розвиток соціальної медицини та медичної біології / О. М. Середа, З. Д. Воробець // Укр. мед. часопис. – 2009. – Т. 74, № 6. – С. 108 – 111.